

JOGI FÓRUM PUBLIKÁCIÓ

A polgári perrendtartás alkalmazása a bírósági végrehajtás során

Szerző: dr. Károlyi Milán

Nagykanizsa, 2016.január 27.

Kényelmes helyzetben van a jogalkalmazó akkor, ha az általa végzett tevékenységet egyetlen átfogó törvény, „kódex” szabályozza. Előfordul azonban, hogy még ekkor is alkalmazni kell más jogszabályokat, az adott jogágban érvényesülő alapvető jogintézményeket, vagy éppen a jogág alapelveit. A bírósági végrehajtás elrendelése, foganatosítása során elsődlegesen a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (Vht.) rendelkezéseit alkalmazzuk, azonban más jogszabályok alkalmazása is szükségszerű, melyek közül maga a Vht. emeli ki a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvényt (a továbbiakban: Pp.)

Az alkalmazott munkamódszer során megvizsgálom a Pp. egyes rendelkezéseit, illetve kifejtem azokat, amelyek alkalmazhatók a végrehajtási eljárásban.

A Vht. 9. § tehát a következőképpen rendelkezik: Azokra az eljárási kérdésekre, amelyeket ez a törvény külön nem szabályoz, a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) és a végrehajtásáról szóló jogszabályok - a polgári nemperes eljárás sajátosságaiból eredő eltérésekkel - megfelelően irányadók.

A Vht. és a Pp. viszonyát jogirodalmi kifejezéssel élve a szubszidiaritás jellemzi, amelyen azt értjük, hogy a polgári perrendtartás a végrehajtás során szubszidiárius (kisegítő) jelleggel kerül alkalmazásra, vagyis csak akkor, ha az adott kérdést a Vht. nem szabályozza. Az előbbiekből az a fontos szabály is következik, hogy nem kerülhet sor a Pp. rendelkezéseinek alkalmazására abban az esetben, ha a kérdést a Vht. egyértelműen rendezi, szabályozza.

A magyar polgári eljárásjog már 1952-ben megnyitotta az utat a nemperes eljárásokban a Pp. rendelkezéseinek alkalmazása előtt.

A 105/1952. (XII.28.) MT rendelet 13.§ (3) bekezdése szerint amennyiben az egyes nemperes eljárásokra vonatkozó jogszabályok másként nem rendelkeznek vagy az eljárás nemperes jellegéből más nem következik - a nemperes eljárásokban is a Pp. szabályait kell megfelelően alkalmazni.

A korabeli rendelkezés azonban nem az automatikus, hanem kétség kívül az elemző, esetről esetre konkrét megoldásokat kidolgozó analitikus joggyakorlatot támogatta. ¹

¹ Nagykommentár a bírósági végrehajtásról szóló törvényhez

I. Az alapelvek

A konkrét törvényi rendelkezéseken felül van néhány szabály, amelyek a többi fölé emelkednek, és amelyek fényében kell az adott törvényi rendelkezést értelmeznünk, ezeket alapelveknek nevezzük. Az alapelvek jogértelmező szerepét ma már a Pp. is kimondja: a 2.§ (4) bek. szerint *a bíróság e törvény alkalmazása során annak rendelkezéseit, csak az ebben a fejezetben meghatározott alapelvekkel összhangban értelmezheti.*

Gáspárdy László úgy vélekedik, hogy az igazságszolgáltatás, illetve a polgári eljárásjog alapelvei részben változatlanul, részben korlátozottan (speciálisan), részben egyáltalán nem érvényesülnek a bírósági végrehajtásban.²

Az alapelvek fenti felosztása tulajdonképpen egységes, de az egyes alapelvek besorolása terén már vita van a jogirodalomban. Egy elfogadott álláspont szerint a polgári peres eljárás alapelvei közül az esélyegyenlőség elve, az ésszerű határidőn belüli eljárás, a rendelkezési elv, a tárgyalási elv, a szabad bizonyítás elve, a nyilvánosság elve, az anyanyelv használatának elve, a jóhiszeműség elve, a szóbeliség elve, a közvetlenség elve és a jogorvoslathoz való jog alkalmazása kerülhet szóba a bírósági végrehajtásban.

A végrehajtási eljárás speciális alapelvei a bírósági végrehajtás egységességének elve (Vht. 1-4. §), a végrehajtási kényszer elve (Vht. 5. §), a végrehajtás arányosságának és fokozatosságának elve (Vht. 7. § (1)-(2) bek.), a hitelezői érdek elsőbbségének elve, a korlátozott adóvédelem elve, a teljes vagyoni helytállás elve, a hitelezők esélyegyenlőségének elve és a végrehajtás eredményességének elve.³

Nézzük sorra az egyes alapelveket. Az esélyegyenlőség elve megjelenik a Pp. 1. §-ában, 3. § (6) bekezdésében és 7. §-ában. E körbe sorolható a jogviták pártatlan eldöntésének követelménye, a bírósági iratok megismerhetősége, az észrevétel tételének lehetősége, a jogi segítségnyújtás és a költségkedvezmények. Ezek kétségtelenül érvényesülnek a bírósági végrehajtás során is.

² Cserba-Gáspárdy-Kormos: A bírósági végrehajtás, Egyetemi jegyzet ME ÁJK, Miskolc, 1995, 15.old

³ Dr. Király Lilla: Bírósági végrehajtás Magyarországon és az Európai Unióban, szakjogászai jegyzet, 2015, 14.old.

Az ésszerű határidőn belüli eljárás elvét (Pp. 2. § (1) bek.) a Vht.-ben rögzített határidők ugyancsak biztosítják, de ezek hiányában is alkalmazható, mint olyan polgári eljárásjogi alapelv, amely áthatja a végrehajtási eljárást is.

A rendelkezési elv (Pp. 3. § (1)-(2) bek.) a végrehajtási eljárásban speciálisan érvényesül. A Pp. 3. § (1) bek. szerint *a bíróság a polgári ügyek körében felmerült jogvitát erre irányuló kérelem esetén bírálja el. Ilyen kérelmet - ha törvény eltérően nem rendelkezik - csak a vitában érdekelt fél terjeszthet elő.*

(2) A bíróság - törvény eltérő rendelkezése hiányában - a felek által előterjesztett kérelmekhez és jognyilatkozatokhoz kötve van. A bíróság a fél által előadott kérelmeket, nyilatkozatokat nem alakszerű megjelölésük, hanem tartalmuk szerint veszi figyelembe.

Egységes volt a bírói-titkári gyakorlat abban, hogy a végrehajtási kifogást érdemi vizsgálat nélkül el kell utasítani, ha azt nem a fél, vagy más érdekelt terjesztette elő. Hasonlóképpen a beterveztett ügyet a bíróság határozathozatal nélkül visszaküldi a végrehajtónak abban az esetben, ha végrehajtási kifogást egyáltalán nem terjesztettek elő.

Több bírói döntés kimondja, hogy a végrehajtási eljárás során a felek által előadott kérelmeket, nyilatkozatokat nem alakszerű megjelölésük, hanem tartalmuk szerint kell figyelembe venni.

„E jogszabályban foglalt kötelezettségének tett eleget az elsőfokú bíróság, amikor észlelve, hogy az alperes kérelme tartalmilag egy végrehajtás iránti, nemperes eljárás kezdeményezésére irányul, elrendelte annak ekként történő elbírálását.” EBH 2001.454

Ennek értelmében az árveréssel szemben elővásárlási jog bejelentését végrehajtási kifogásként kell elbírálni. (BH.2002.21)

Szintén végrehajtási kifogásnak minősül, ha a végrehajtást kérő keresetet nyújt be a végrehajtóval szemben, mert az megtagadta a letéti kamatra vonatkozó elszámolást. (BH.2000.61)

Amennyiben a rendelkezési elv körébe soroljuk a végrehajtást kérő rendelkezési jogát, akkor elmondható, hogy az ügy ura (dominus negotii) a végrehajtást kérő, de rendelkezési joga

gyakorlásának határt szab a végrehajtási kényszer arányos és fokozatos alkalmazásának elve.

A Vht. 8. § (1) bek. szerint *e törvény keretei között a végrehajtást kérő rendelkezésétől függ, hogy az adós milyen jellegű vagyontárgyából kívánja követelésének végrehajtását.*

(2) A bíróság a végrehajtási kényszer arányos, illetőleg fokozatos alkalmazása céljából a végrehajtást kérő rendelkezésétől az adós érdekében eltérhet.

Példa a gyakorlatból: a végrehajtást kérő hiába kéri 40.000.- Ft összegű tartozás esetén az adós ingatlanának árverezését a végrehajtótól, amennyiben az adós bejelentett munkahellyel rendelkezik, és a végrehajtó úgy ítéli meg, hogy a követelés az adós munkabéréből viszonylag rövidebb időn belül behajtható. Esetleges végrehajtási kifogás benyújtása esetén a bíróság a végrehajtó törvénysértő mulasztását nem fogja megállapítani, a kifogást elutasítja.

A Pp.3.§ (3) bekezdésében rögzített tárgyalási elv álláspontom szerint a végrehajtási kifogások elbírálására irányuló bírósági eljárásban érvényesül.

A Pp. szerint a jogvita elbírálásához szükséges bizonyítékok rendelkezésre bocsátása - ha törvény eltérően nem rendelkezik - a feleket terheli. A bizonyítás indítványozása elmulasztásának, illetve a bizonyítási indítvány elkésett voltának jogkövetkezményei, valamint a bizonyítás esetleges sikertelensége törvény eltérő rendelkezése hiányában a bizonyításra kötelezett felet terheli. A bíróság köteles a jogvita eldöntése érdekében a bizonyításra szoruló tényekről, a bizonyítási teherről, illetve a bizonyítás sikertelenségének következményeiről a feleket előzetesen tájékoztatni.

Végrehajtási kifogás benyújtása esetén a bíróság a Vht. 217/A § értelmében az általa szükségesnek tartott bizonyítást hivatalból is lefolytathatja, de kétségkívül a bizonyításra köteles kifogásoló (becsérték-kifogást előterjesztő) fél terhére esik, ha pl. a szakértői díj előlegezését elmulasztja, és emiatt ingatlanforgalmi szakértői vélemény beszerzésére nem kerül sor. Hasonlóképpen, ha olyan bizonyítékra nem hivatkozik, amely nem áll a bíróság rendelkezésére, és amelyről nincs tudomása.

Egyebekben a tárgyalási elv háttérbe szorul a végrehajtási kényszer elvéből fakadó nyomozati elv

mögött.⁴

A szabad bizonyítás elve szerint a bíróság a bizonyítás meghatározott módjához nincs kötve, szabadon felhasználhatja a felek előadásait és minden egyéb bizonyítékot, amely a tényállás felderítésére alkalmas. (Pp. 3.§ (5) bek.)

A nyilvánosság elve (Pp. 5. §) korlátozottan érvényesül, mivel tárgyalás tartására nem kerül sor.

A végrehajtás elrendelésének szakaszában szóbeliségnél nagyobb hangsúlyt kap az írásbeliség, hiszen a kérelmet írásban kell benyújtani. A közvetlenség alapelve az eljárás szóbeliségének elvével összhangban bontakozik ki, azonban ezek a végrehajtásban némileg eltérő képet mutatnak, így a közvetlenség egyesek szerint nem is érvényesül a végrehajtásban.

Ellenpéldaként felhozható, hogy amennyiben a bírósági eljárásban szóbeli meghallgatásra kerül sor, érvényesül a közvetlenség, de a végrehajtó eljárásában szintén, mivel csak azokat a vagyontárgyakat foglalhatja le (gépkocsi-törzskönyv bevonástól eltekintve) amelyeket a helyszínen megszemlélt.

A jogorvoslathoz való jog a végrehajtási eljárásban teljes mértékben érvényesül, a Vht. külön szabályozza a végrehajtás elrendelésével kapcsolatos jogorvoslatokat (végrehajtási lap visszavonása, végrehajtási záradék törlése, fellebbezés a végrehajtás elrendelésével kapcsolatban, továbbá felülvizsgálati kérelem a végrehajtás elrendelésével kapcsolatban), valamint a végrehajtás foganatosításával kapcsolatos jogorvoslatokat (végrehajtási kifogás, fellebbezés a végrehajtás foganatosításával kapcsolatban). Elmondható ugyanakkor, hogy a végrehajtás foganatosításával kapcsolatos rendkívüli jogorvoslat, a felülvizsgálat köre fokozatosan szűkült, jelenleg ilyen jogorvoslat nem terjeszthető elő. (Korábban a Vht. 219. § szerint felülvizsgálati kérelemnek volt helye a másodfokon jogerőre emelkedett olyan végzés ellen, amellyel a bíróság az ingatlanárverés megsemmisítéséről határozott.)

A jóhiszeműség elve alapján (Pp. 8. §) a bírósági a polgári per kezdetekor figyelmezteti a feleket a

⁴ Dr. Simon Károly László: A végrehajtási eljárás elrendelése és a biztosítási intézkedés bírósági gyakorlata, szakjogászai jegyzet, 2015, 6.old.

jóhiszemű pervitel követelményére, és a rosszhiszemű pervitel következményeire. (Mely szerint a bíróság a rosszhiszemű perlekedőt pénzbírsággal sújthatja.) Rosszhiszemű a pereskedés akkor, ha a fél a perben olyan jelentős tényt tagad, vagy elhallgat, amelyről tudja, hogy igaz, olyan tényt állít, amelyről tudja, hogy valótlan, illetve nyilvánvalóan alaptalanul hivatkozik valamely bizonyítékra.

A végrehajtási eljárásban a fenti formális figyelmeztetés nem hangzik el, ami azonban nem jelenti azt, hogy a rosszhiszemű eljárásnak ne lenne szankciója. A jóhiszemű eljárás követelményét, az igazmondás kötelezettségét az adós is megsértheti a legkülönbözőbb módokon, mindenesetre vele szemben nem lehet rendbírságot kiszabni kizárólag abból az okból, hogy a végrehajtható okiratban foglalt kötelezettségét nem teljesíti. (Vht. 45/A §)

A bíró gyakorlat szerint azonban rosszhiszeműen jár el a végrehajtást kérő akkor, ha a végrehajtható okiratban az adóst terhelő összeget meghaladó tőkeösszeget tüntet fel.

(Ez úgy fordulhat elő, hogy az adós az ítélet meghozatalát követően részben teljesít, így a végrehajtást kérő csak a fennmaradó összegre kérhetné -jóhiszeműen- a végrehajtható okirat kiállítását, de mivel a bíróságnak a végrehajtás elrendelésekor csak a végrehajtás általános feltételeit (Vht. 13. §) kell vizsgálnia, az adósi teljesítést nem, ezért a végrehajtható okiratot kibocsátja.)

A végrehajtást kérő rosszhiszeműségének következményeit viselnie kell, ami abban nyilvánul meg, hogy a különbözeti összegre vonatkozó végrehajtási költségeket neki kell viselnie. (BDT 2002.745)

II. Kizárás az ügy elbírálásából

Amennyiben a végrehajtási ügyben bírósági titkár jár el, a bírák kizárására vonatkozó Pp. 13. §-t értelemszerűen alkalmazni kell.

A végrehajtó nem járhat el abban az ügyben, amelyben - a Pp.-nek a bíró kizárására vonatkozó szabálya szerint - mint bíró sem járhatna el.

(Vht. 226. § (1) bek.)

III. Hatáskör és illetékesség

Mivel a végrehajtást elrendelő és foganatosító bíróság hatáskörét és illetékességét a Vht. rendelkezései egyértelműen meghatározzák, ezért a Pp. rendelkezéseinek alkalmazására nem kerülhet sor. Alapvető hiba pl. egyetemleges adóstársak esetén a végrehajtási záradék kibocsátása mindkét adóssal szemben a Pp. 40. § alapján, ha az adósok valamelyike más bíróság illetékességi területén lakik. Mivel az adós lakóhelye szerinti bíróság illetékes a végrehajtási záradék kibocsátására, ezért a helyes eljárás a végrehajtási záradék iránti kérelem áttétele. Az ezzel ellentétes gyakorlat esetén fennáll a veszély, hogy a végrehajtást duplán rendelik el, amennyiben a végrehajtást kérő -rosszhiszeműen vagy tévedésből- a kérelmet az egyetemleges adóstárs lakóhelye szerint illetékes bírósághoz is benyújtja.

A bírói gyakorlat számos döntésben megerősítette, a Vht. rendelkezéseit egyértelműen alkalmazni kell azokban az esetekben, amikor a törvény tartalmaz az adott eljárási helyzetre sui generis normatív előírást, jogi szabályt, vagy jogintézményt. Így a végrehajtási lap, a végrehajtási záradék kiállítására akkor is a Vht. hatásköri és illetékességi szabályai szerint kell eljárni, ha felek előzetesen jogvitáik elintézésre más bírói fórumot kötöttek ki (BH1999. 560., BDT2002. 644.).

Nem alkalmazható a Pp. 23. § (1) bekezdésének a) pontjába foglalt vagyoni jogi perekre vonatkozó értékhatár a végrehajtási záradék kiállítása során, mivel a Vht. egyértelműen szabályozza a hatáskör kérdését (BH1988. 182.).

IV. A pertárgy értéke

Az ügyérték a végrehajtandó követelésnek az eljárás megindításakor fennálló, járulékok nélkül számított értéke; zálogjog érvényesítésére vonatkozó végrehajtási kérelem esetén ehhez a zálogjoggal biztosított követelés - eljárás megindulásakor fennálló, járulékok nélkül számított - értékét, ha pedig a zálogtárgy értéke ennél kisebb, a zálogtárgy értékét kell figyelembe venni. Az ügyérték megállapításánál a Pp. 24. §-át megfelelően alkalmazni kell.

A Vht. 31/E § (4) bekezdését a 2011. évi CLXXX. törvény iktatta be, és a közjegyző által elrendelt végrehajtásokban kell alkalmazni, ugyanakkor ezzel lényegében azonos szabályt tartalmaz a bírósági

végrehajtói díjszabásról szóló 14/1994. (IX. 8.) IM rendelet 7. § (1) bek: *Végrehajtási ügyértékként a végrehajtható okirat végrehajtóhoz történő érkezésének napján fennálló forintban meghatározott összeget kell figyelembe venni, a főköveteléshez társuló járulékok időközbeni változásától függetlenül.*

V. Perképesség

A felek perbeli jogképességét a végrehajtási eljárásban is vizsgálni kell. Mivel a végrehajtási eljárást általában megelőzi egy polgári peres, illetve nemperes eljárás, amelyben a perbeli jogképesség vizsgálatára sor került, ezért az eljárás végrehajtási szakaszában a felek perbeli jogképessége egyértelmű. Előfordulhat ugyanakkor, hogy a végrehajtást kérő vagy az adós cselekvőképességét elveszti, ilyenkor a végrehajtó vagy a bíróság a keletkezett iratokat törvényes képviselője, gondnoka részére kézbesíti.

A végrehajtás elrendelésekor, amennyiben azt peres eljárás nem előzte meg, ugyancsak vizsgálni kell, hogy a végrehajtást kérő kérelmében megjelölt adós, pl. „Eraklin Táncklub” milyen gazdasági társasági formában, esetleg egyesületi formában működik, jogi személy-e, rendelkezik-e perbeli jogképességgel, vagy ellenkezőleg, a tevékenység, klub mögött álló természetes személy ellen kell-e megindítani az eljárást.

VI. Pertársaság

A Vht. szabályai meghatározzák, hogy mikor kell több végrehajtható okiratot kiállítani, ezért a pertársaságra vonatkozó Pp. 51-53. § a végrehajtási eljárásban nem alkalmazható. A Vht. szerint minden ügyben rendszerint egy végrehajtási lapot kell kiállítani. Több végrehajtási lapot kell kiállítani, ha

a) a követelés több végrehajtást kérőt illet meg, és a követelésnek az egyes végrehajtást kérőkre eső része a végrehajtandó határozatban pontosan meg van jelölve, vagy

b) a követelés több adóssal szemben áll fenn. (Vht. 18. § (1)-(2) bek.)

A fentiek szerint egy végrehajtható okiratot kell kiállítani, ha az adósnak az ország több területén van lefoglalható vagyontárgya, mivel ilyenkor a végrehajtás foganatosítását megkezdő végrehajtó

(ügygazda végrehajtó) az iratokat megkeresett végrehajtónak megküldi, vagy az ingatlan lefoglalását akár az ország egész területén foganatosíthatja.

Nincs helye több végrehajtható okirat kiállításának akkor sem, ha a marasztaló határozat oszthatatlan szolgáltatás teljesítésére kötelezte az adóst több jogosult javára⁵

Nem célszerű több végrehajtható okiratot kiállítani akkor, ha a marasztalási összeg a végrehajtást kérőket egyetemlegesen illeti meg. (Bár álláspontom szerint nem is tilos.) Ilyenkor a költségek csökkentése végett elegendő, ha egyetlen végrehajtást kérő elindítja a végrehajtást az adós ellen a teljes összeget követelve, majd behajtás esetén a többiekkel elszámol.

Több végrehajtható okiratot kell azonban kiállítani, ha a követelés részarányos (vagyis az egyes végrehajtást kérőknek járó összegek pontosan meghatározottak), ha a határozat egyedileg meghatározott ingóságok kiadására kötelezte az adóst más-más megye területén, ha a végrehajtható okirat is különböző, mert más jellegű követelést kell végrehajtani (pl. pénzkövetelés végrehajtása mellett meghatározott cselekmény végrehajtása).

Új végrehajtható okirat állítható ki ugyanazon követelésre, ha a korábbi végrehajtás érdemi behajtás nélkül megszűnt, feltéve, hogy a végrehajtási jog nem évült el. Álláspontom szerint nem kizárt új végrehajtható okirat kiállítása pl. abban az esetben, ha a szünetelés megállapításától számított 1 éven belül a végrehajtást kérő a végrehajtási költségeket nem előlegezte meg, és emiatt a végrehajtás a Vht. 54. § (3) bek. értelmében megszűnt.

VII. Változás a felek személyében

A végrehajtást kérő és az adós személyében bekövetkező változásról, a jogutódlásról a Vht. 39. § rendelkezik, tehát a Pp. 54-65. §-ai (beavatkozás, perbe hívás, perbeli jogutódlás) szabályai közvetlenül nem alkalmazhatók, de háttérjogként néha mégis figyelembe kell venni.

„A kötelezett alperes fellebbezése nem alapos. Az alperes maga sem állította, hogy a jogerős

⁵ Dr. Simon Károly László idézett mű, 46.old.

marasztaló ítéleti rendelkezésnek eleget tett, felajánlotta volna teljesítését a felszámolás alatt álló gazdálkodó szervezetnek, illetve a felszámolónak. A rendes peres eljárás befejező szakasza a végrehajtási eljárás. Ebben a szakaszban is bekövetkezhet a peres felek - így a jogosult és a kötelezett - személyében változás. A végrehajtási eljárásban is irányadó - eltérő szabályozás hiányában (Vht. 9. §) - a Polgári perrendtartásnak az az általános érvényű szabálya: ha a polgári jog szabályai szerint valamelyik fél helyébe a per folyamán jogutód lép, a jogutód a perbe félként beléphet [Pp. 61. §-ának (1) bekezdése]. A felszámolás eredményeként megszűnt jogosult felperes jogutódjának belépéséhez az alperesi kötelezett hozzájárulására nincs szükség [Pp. 61. §-ának (2) bekezdése].

A jogosultként (végrehajtást kérőként) belépni kívánó P. Kft. felszámoló igazolta jogutódi minőségét a megyei bíróság jogerős végzésében foglaltakkal. Az engedményezésen alapuló jogutódlás az erre vonatkozó bírósági határozat jogerőre emelkedésével bekövetkezett. Így a Ptk. 329. §-ának (1) bekezdése szerint - amint arra az elsőfokú bíróság is jogszerűen utalt - a jogosult felperes helyébe az engedményezésre vonatkozó határozatban megállapított követelés tekintetében - a felszámoló P. Kft. lépett, függetlenül attól, hogy kapott-e erre vonatkozó értesítést az alperesi kötelezett vagy sem.

Mindezekből következően a fellebbezésben hivatkozott okból nem állapítható meg az elsőfokú bíróság végzésének téves volta. A Vht. 39. §-ának (1) bekezdése szerinti jogkörében eljáró elsőfokú bíróság megalapozottan állapította meg, hogy a jogosult mint végrehajtást kérő személyében - jogutódlás folytán - változás következett be. A Legfelsőbb Bíróság ezért helybenhagyó határozatot hozott, a Pp. 259. §-a szerint irányadó 253. §-ának (2) bekezdése alapján.” (Legf. Bír. Pf. VIII. 22.773/1996. sz.)

BH1997.586

VIII. Képviselő

A végrehajtás elrendelése és foganatosítása körében sem tartalmaz a Vht. speciális szabályokat, ezért a képviselőre vonatkozóan a Pp. szabályai alkalmazandók.

A végrehajtást kérő és az adós is eljárhat meghatalmazott útján, meghatalmazottak a Pp. 67. §-ában foglaltak lehetnek.

A Pp. 70. § (2) bek. szerint *a per vitelére szóló meghatalmazás kiterjed a perrel kapcsolatos*

minden nyilatkozatra és cselekményre, ideértve a 147. § alá eső viszontkereset indítását, továbbá a biztosítási intézkedéseket és a végrehajtási eljárást, valamint annak során indított kereseteket, végül az említett eljárások bármelyikében a peres pénznek vagy dolognak és az eljárási költségeknek az átvételét is.

Amennyiben tehát a félnek a perben meghatalmazottja volt, ez a meghatalmazás kiterjed a végrehajtási eljárás kezdeményezésére és annak során bármely nyilatkozat megtételére, de annak sincs akadálya, hogy a végrehajtást kérő vagy az adós a végrehajtási eljárás során hatalmazzon meg valakit ügyei vitelére, a meghatalmazott személyének azonban meg kell felelnie a Pp. 67. § szabályainak. A Pp. 67. § (1) bek. b, pontja értelemszerű alkalmazásával meghatalmazott lehet az adóstárs is.

A végrehajtási eljárásban első-és másodfokon nem kötelező a jogi képviselőt, a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél számára a Kúria előtti eljárásban Pp. 73/A § (1) bek. a, pontja értelmében azonban igen.

Ügygondnokot a Vht. 46. § szerint akkor kell kirendelni, ha az adósnak van lefoglalható vagyontárgya, de az adós

- a) lakóhelye vagy tartózkodási helye ismeretlen,
- b) külföldön lakik, vagy hosszabb ideig ott tartózkodik,
- c) meghalt, és jogutóda ismeretlen.

(2) Nincs szükség ügygondnokra, ha az adósnak képviselője van.

(3) Ha az adós cégnek van lefoglalható vagyontárgya, de a cégbíróság az eljárás során a céget hivatalból törölte a cégjegyzékből, a végrehajtó a végrehajtást kérő kérelmére és az ügygondnok költségeinek megelőlegezését követően ügygondnokot rendel, és részvételével folytatja az eljárást.

A Vht. ügygondnok szabályozása részben megismétli a Pp. 74. §-ában foglalt esetet (az ismeretlen helyen tartózkodó félnek meghatalmazottja nincs) illetve egyéb eseteket is megjelöl, továbbá a Pp. 74. § az ügygondnok jogállását rendezi.

Különbség azonban, hogy az ügygondnokot nem a bíróság, hanem a végrehajtó rendeli ki akkor is, ha az ügygondnok kirendelésének szükségessége nem a végrehajtónál, hanem a bíróság előtti eljárásban merült fel. Célszerű ilyenkor a végrehajtót felhívni arra, hogy az ügygondnok költségeinek megelőlegezését követően a fél részére ügygondnokot rendeljen ki, és a költségek előlegezésére melyik felet hívja fel.

A gyakorlatban előforduló probléma, hogy a végrehajtást kérő a követelését faktorcégre engedményezi, a végrehajtó beterjeszti a végrehajtási ügyet a bírósághoz jogutódlás megállapítása végett, a bíróság meg is állapítja az engedményes jogutódlását a végrehajtást kérői oldalon, azonban a végzés az adós részéről „ ismeretlen helyre költözött” jelzéssel érkezik vissza. Ilyenkor, ha a végrehajtó közlése szerint az adós más bejelentett címmel nem rendelkezik, ügygondnok kirendelésének van helye, és a költségek megelőlegezésére álláspontom szerint az engedményest célszerű felhívni, mivel a jogutódlás megállapítása az ő érdekében áll. (Az okfejtés vitatható, mivel az engedményes a jogutódlást megállapító végzés jogerőre emelkedése előtt még nem fél, azonban a végrehajtást kérőnek a követelés eladása után már nem áll érdekében költségeket előlegezni, és a tapasztalatok szerint nem is teszi meg.)

IX. Perköltség

A végrehajtási költségekről, ezek összetételéről, előlegezéséről és viseléséről a Vht. 34. §, valamint a bírósági végrehajtói díjszabásról szóló 14/1994. (IX. 8.) IM rendelet egyértelműen rendelkezik, ezért a végrehajtási eljárásban a Pp. 75-83. § általában nem alkalmazható.

A Legfelsőbb Bíróság azonban kifejtette: A végrehajtást kérő rosszhiszemű eljárásának szankciója nemcsak a jóhiszemű eljárás követelményének, mint a Pp.8. §-ába foglalt alapelvnek a megsértéséből következik, hanem az alapelvre épülő, azt konkretizáló Pp. 80. § (2) bekezdéséből. (BDT2002.745)

A Pp. előbbi szakasza a felesleges költségeket okozó fél anyagi szankciókkal marasztalását teszi lehetővé.

X. Költségkezdvezmények a végrehajtási eljárásban

A Vht. 34. (1) bek. értelmében a végrehajtás során felmerülő költséget a végrehajtást kérő előlegezi, és az adós viseli. Nem kell a végrehajtást kérőnek a végrehajtás elrendeléséért illetéket fizetnie, ha -teljes vagy részleges- költségmentességben részesült, és ebben az esetben az állam (az illetékes Bírósági Gazdasági Hivatal) megelőlegezi helyette a végrehajtás kezdetén fizetendő költséget is. Mindezek miatt a végrehajtást kérőt megillető költségkezdvezményt a végrehajtható okiraton fel kell tüntetni. A Pp. 86. § (2) bek. értelmében a költségmentesség, az illetékmentesség és az illetékfeljegyzési jog hatálya a kérelem előterjesztésétől kezdve a per egész tartamára, valamint a végrehajtási eljárásra is kiterjed.

A bírósági eljárásban a költségmentesség alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 4.§ szerint a Pp.-nek, valamint e rendeletnek a költségmentességre vonatkozó rendelkezéseit - a végrehajtási eljárásra vonatkozó eltéréssel [Pp. 86. § (2) bek.] a polgári nemperes eljárásokban is alkalmazni kell.

Nem alkalmazhatók a költségmentesség szabályai:

- arra a végrehajtási költségre, amely az adós által kért szakértő becsüs közreműködésével vagy az árverésnek az adós által kért közhírré tételével merült fel,
- a végrehajtási eljárásban a végrehajtást kérő munkáltatóra, illetve bányavállalkozóra,
- végrehajtói kézbesítés során.

A Pp. 86.§ (2) bek. szerint a költségmentesség vagy az illetékmentesség a végrehajtási eljárás során le nem rótt illetékek, valamint az állam által előlegezett költségek viselése alól a feleket nem mentesíti. Mindezekből következik, hogy ha a végrehajtást kérőnek a végrehajtás elrendelésekor nem kellett illetéket fizetnie, és az adós is költségmentességben részesült, a végrehajtható okiraton az adós terhére, az állam javára behajtható illetéket akkor is fel kell tüntetni.

XI. Beadványok

A bírósághoz intézett beadványokra a Pp. 93. § rendelkezéseit (forma, példányszám stb.)

értelemszerűen alkalmazni kell.

Lehetőség van arra is, hogy a végrehajtási eljárás folyamatban léte alatt a fél kérelmét félfogadási napon jegyzőkönyvbe mondja. (Pp. 94. §)

XII. Hiánypótlás

A bírói gyakorlat szerint a hiánypótlás szabályai [Pp. 95. § (1) bek.] sajátos módon, a végrehajtási eljárásnak, mint speciális eljárásnak a követelményeihez igazodva alkalmazhatóak.⁶ Így például, amennyiben a végrehajtás elrendeléséhez szükséges, és a törvényben meghatározott feltételek (Vht. 13. §) fennállnak, valamint a hiánypótlás eredménytelen, akkor sem lehet minden esetben megtagadni a végrehajtási lap kiállítását (BDT2003. 883.). Csak akkor tagadható meg a végrehajtási lap kiállítása, ha a hiányok miatt a végrehajtási kérelem nem teljesíthető. A Pp. 131. § (1) bekezdésének j) pontja a végrehajtási eljárás céljának és rendeltetésének keretei között érvényesül. A végrehajtást kérő kockázata, hogy a hiányos kérelem alapján elrendelt végrehajtás egyáltalán fogantatosítható-e, a bíróságnak a hiányos tartalma szerint kell döntenie kibocsátásáról (BH1996. 438.)

Új szabályt tartalmaz azonban a Vht. 12. § (2) bek. Eszerint ha a jogi képviselővel nem rendelkező végrehajtást kérő a kérelmét nem a nyomtatványon terjesztette elő, a nyomtatványt nem a kellő példányban nyújtotta be, vagy nem megfelelően töltötte ki, a bíróság a hiányokat saját hatáskörben, a bírósági iratokban rendelkezésre álló adatok alapján is pótolhatja. A jogi képviselővel rendelkező fél hiányos kérelmét a bíróság érdemi vizsgálat nélkül elutasítja.

A Vht. új szabályozása tehát némiképp felülírja a bírói gyakorlatot, illetve a bírósági hatáskörben történő (hivatalbóli) hiánypótlás lehetőségét a jogi képviselő nélkül eljáró felekre szűkíti.

A végrehajtás fogantatosítása során a bírósághoz intézett beadványokkal kapcsolatosan a korábbi bírói (titkári) gyakorlatban Pp. 95. § gyakori, szinte rutinszerű alkalmazásáról beszélhettünk.

Így pl. végrehajtási kifogás benyújtása esetén a bíróság a felet a Pp. 95. § alapján hiánypótlásra

⁶ Vht. Nagykommentár

felhívhatta: jelölje meg, hogy az eljáró önálló bírósági végrehajtó mely intézkedését tartja jogszabálysértőnek, és az intézkedés megsemmisítését vagy megváltoztatását milyen okból, mennyiben kívánja.

A végrehajtási kifogások elbírálása során született eredményeket, tapasztalatokat a 2011. évi CLXXX. törvény beemelte a Vht. 217. §-ába. (Így ma már nem a Pp. 95. § alapján történik a beadvány hiánypótlásra visszaküldése, hanem a Vht. 217. § (3) bek. alapján.)

Ma is érvényesül azonban a Pp. 95. §-ában foglalt szabály lényeges tartalma, a felhívás jogkövetkezménye: a hiánypótlás nemteljesítése esetén a bíróság azt el fogja utasítani, vagy hiányos tartalma szerint fogja elbírálni. Az, hogy a bíróság melyik jogkövetkezményt alkalmazza, az eset összes körülményétől, illetve mérlegeléstől függ. Jellemzően akkor kerül sor a beadvány érdemi vizsgálat nélküli (a hatályos szabályozás szövege szerint hivatalbóli) elutasítására, ha az olyan lényeges hiányosságban szenved, amely miatt nem bírálható el érdemben.

(Vht. 217. (5) bek.)

XIII. A kézbesítési vélelem megdöntése a végrehajtási eljárás során

A kézbesítési vélelem megdöntésére vonatkozó szabályokat a 2004. évi LXV. törvény iktatta be a Pp.-be 99/B §-ként, amely 2004. július 15-től hatályos. Korábban is sor kerülhetett a Pp. szabályai szerint kézbesítési vélelem megdöntésére a végrehajtási eljárás során, így nyilvánvalóan egyértelműsítő cézzal született a rendelkezés arról, hogy a Pp. mely szabályai és miként alkalmazhatók a végrehajtási eljárás során.

Eszerint: Ha a kézbesítési vélelem beálltára tekintettel a határozat jogerőssé vált, a címzett mint kérelmező - a 99/A. § (3) bekezdésében meghatározott okok fennállása esetében - a végrehajtási eljárás folyamatban léte alatt, a határozat végrehajtására irányuló eljárásról való tudomásszerzésétől számított tizenöt napon belül a kézbesítési vélelem megdöntése iránt kérelmet nyújthat be az első fokú határozatot hozó bíróságnál. Ha a végrehajtási eljárás megindult, a kérelem csak az e bekezdésben meghatározottak szerint terjeszthető elő. (Pp. 99/B § (1) bek.)

A hatályos szabályozás szerint a végrehajtás során kézbesítési vélelem megdöntésére irányuló kérelem előterjesztésének - kivéve a Pp. 99/B. §-ában foglalt esetet - nincs helye. (Vht. 37/A §)

XIV. Hirdetményi kézbesítés

Amennyiben a végrehajtást kérő kézbesítési megbízottat nem jelöl meg, vagy az (1) bekezdésben meghatározott iratokat a kézbesítési megbízott részére kézbesíteni nem lehet, az iratot hirdetmény útján kell kézbesíteni. A Pp. 102. § (2) és (5)-(7) bekezdéseit megfelelően alkalmazni kell. (Vht. 37/B § (3) bek.)

A fenti esetet kivéve a hirdetményi kézbesítés esetköre részben megfeleltethető a Vht. ügygondnok kirendelés eseteinek, ezért véleményem szerint a Pp. 102. § egyebekben nem alkalmazható, pl. adós részére hirdetménnyel nem kézbesíthető irat. (Eltekintve az árverési hirdetmény hirdetőtáblára kifüggesztésétől.)

XV. Határidők

A határidők számítására vonatkozó Pp. 103-104. §-t a végrehajtási eljárásban értelemszerűen alkalmazni kell.

XVI. Ítélezési szünet

A Pp. 104/A. § (1) bek. szerint *a napokban megállapított határidőbe nem számít bele minden évnek a július 15-től augusztus 20-ig terjedő időszaka (törvénykezési szünet).*

Az (1) bekezdésben foglalt rendelkezéseket a külön törvényekben szabályozott nemperes eljárásokban csak akkor lehet alkalmazni, ha külön törvény így rendelkezik.

Mivel a végrehajtás külön törvényben szabályozott nemperes eljárás, és a Vht. nem tartalmaz olyan rendelkezést, mely szerint a Pp. 104/A §-t a végrehajtási eljárásban alkalmazni kellene, ezért a végrehajtási eljárásban a törvénykezési szünet ideje alatt sem állnak a határidők. Vonatkozik ez a

fellebbezési, és azon határidőkre is, amelyek a bíróság számára állapítanak meg kötelezettséget valamely kérelem elbírálására vonatkozóan. A Pp. a fenti rendelkezés alkalmazását a végrehajtási perekben maga is kizárja.

XVII. A mulasztás igazolása

A Pp. 106. § értelmében a mulasztás következményei igazolással orvosolhatók, ha a fél vagy képviselője határidőt mulaszt, vagy valamely eljárási cselekménynél önhibáján kívül nem jelenik meg.

Nincs helye igazolásnak, ha azt a törvény kizárja.

A Vht. egyes esetekben maga is rendelkezik a mulasztás igazolásával kapcsolatos szabályokról, határidők számításáról: pl. *ha az intézkedés később jutott a kifogást előterjesztő tudomására, vagy a kifogás előterjesztésében a végrehajtó intézkedésétől számított 15 napon túl is akadályozva volt, a végrehajtási kifogás előterjesztésének határidejét a tudomásszerzéstől, illetőleg az akadály megszűnésétől kell számítani, amennyiben a kifogást előterjesztő a későbbi tudomásszerzés vagy az akadályoztatás tényét kellően igazolja. A végrehajtó intézkedésétől számított 3 hónap eltelte után nem lehet kifogást előterjeszteni; e határidő elmulasztása miatt nincs helye igazolásnak.*

(Vht. 217. § (2) bek)

Azokban az esetekben, amikor a Vht. nem tartalmaz a mulasztás igazolásával kapcsolatos rendelkezést, illetve szubjektív vagy objektív határidőket, a Pp. 106-110. § rendelkezései értelemszerűen alkalmazhatók.

XVIII. Az eljárás félbeszakadása

Általánosságban elmondható, hogy az eljárás félbeszakadásának Pp.-beli esetköre megfeleltethető a Vht. 52. §-ában szabályozott szünetelés esetkörének, ezért a végrehajtás során az eljárás félbeszakadására nem kerülhet sor. (Kivételt képez az az eset, amikor a bíróság működése háború vagy valamely elháríthatatlan esemény miatt szünetel, vagy a féllel ilyen okból nem lehet érintkezni, az eljárás az akadály megszűnéséig félbeszakad.)

A gyakorlatban előforduló eset, hogy a végrehajtás folyamatban léte alatt az adós elhunyt, és a végrehajtó az ügy iratait jogutódlás megállapítása végett a bírósághoz beterjeszti. Ilyenkor a bíróság megkeresi a néhai adós utolsó lakóhelye szerint illetékes jegyzőt annak közlése végett, hogy az elhunyt után vettek-e fel hagyatéki leltárt (tkp. indult-e hagyatéki eljárás) és az iratokat melyik közjegyzőnek küldték meg. Ha a jegyző azt közli, hogy hagyatéki eljárás nem indult, mivel az elhunyt után ingatlan nem maradt és az ingó hagyatékek értéke sem érte el a törvényben meghatározott értéket, akkor joghézaggal állunk szemben, amelyre a Vht. nem tartalmaz rendelkezést. A bíróságnak ugyanis a jogutódlás megállapításához be kellene szereznie a közjegyző hagyatékátadó végzését, de ezt hagyatéki eljárás hiányában nem tudja megtenni.

A probléma megoldására két lehetőség képzelhető el: mondhatjuk, hogy a végrehajtási ügy a Vht. 52. § d, pontja alapján szünetel, mivel az adósnak nincs lefoglalható vagyontárgya. (Ez az álláspont eljárásjogilag kissé nagyvonalú, mivel a bíróságnak hivatalból akkor is meg kellene állapítania a jogutódlást, ha nincs mit behajtani, a végrehajtási ügy szigorúan véve csak a jogutóddal szemben szünetelhetne.)

A másik lehetőség, hogy a bíróság felhívja a végrehajtást kérőt arra, hogy szerezze be néhai adós öröklési bizonyítványát, és azt csatolja a bíróságnak. Amennyiben a végrehajtást kérő ezt elmulasztja, a végrehajtási ügy a Vht. 52. § c, pontja alapján fog szünetelni (mivel a végrehajtást kérő az eljárásban való közreműködést megtagadta.)

Egy esetleges harmadik lehetőség, hogy a bíróság bizonyítás felvétele (tanúk meghallgatása) után közokirat hiányában is megállapítja a jogutódlást, de ez véleményem szerint pontatlansága, a benne rejlő hibalehetőségek miatt nem célszerű.

XIX. A felek meghallgatása tárgyaláson kívül

A bírósági végrehajtás nemperes eljárás, ezért a felek meghallgatása mindig tárgyaláson kívül történik. (Pp.113. §)

Ez a leggyakrabban a végrehajtási kifogások elbírálása esetén fordul elő, ha bizonyítást kell felvenni.

XX. Kifogás az eljárás szabálytalansága ellen és az eljárás elhúzódása miatt

A Pp. 114-114/B §-ában foglalt lehetőségek a végrehajtási eljárás bírósági szakaszában értelemszerűen alkalmazhatók. A végrehajtó hasonló jellegű mulasztásai viszont végrehajtási kifogással támadhatók.

XXI. Jegyzőkönyv

Ha a végrehajtási eljárásban a bíróság előtt kerül sor jegyzőkönyv felvételére, arra a Pp. 115-118.§ rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell. Az önálló bírósági végrehajtó által készítendő jegyzőkönyv kötelező tartalmi elemeit viszont a Vht. szabályai rendezik.

XXII. Az iratok megtekintése, másolatok, az elveszett iratok pótlása

A fenti kérdéskörrel elsősorban a bírósági végrehajtási ügyvitelről és pénzkezelésről szóló 1/2002. (I. 17.) IM rendelet rendelkezik, de bizonyos kérdésekben a Pp. alkalmazása nem kizárt.

XXIII. Pénzbírság

Pénzbírság kiszabására végrehajtási eljárásban leggyakrabban a meghatározott cselekmény teljesítését elmulasztó adóssal szemben kerül sor a Vht. 174. § c, pontja alapján.

A pénzbírság nem keverendő össze a Vht. 45/A §-ában foglalt rendbírsággal, amely akkor szabható ki, ha az adós vagy a végrehajtási eljárásban közreműködésre kötelezett más személy vagy szervezet a végrehajtásból eredő, jogszabályban foglalt kötelezettségének nem tesz eleget, vagy a végrehajtást végző hatóság intézkedésének eredményességét akadályozó magatartást tanúsít. A kiszabott rendbírság összege nem haladhatja meg a végrehajtási ügyértéket. Az adóssal szemben nem lehet rendbírságot kiszabni kizárólag abból az okból, hogy a végrehajtható okiratban foglalt kötelezettségét nem teljesíti.

Ha a végrehajtási kifogás elkészített, nem tartalmazza a miniszteri rendeletben meghatározott szakértői díjelőleg letétbe helyezéséről szóló igazolást, vagy olyan intézkedés ellen irányul, amely nyilvánvalóan nem lényegesen jogszabálysértő, továbbá ha a kifogást az előterjesztő felhívás ellenére hiányosan adja be, a bíróság a kifogást hivatalból elutasítja.

Azt, aki a kifogást elutasító végzés ellen nyilvánvalóan alaptalan fellebbezéssel él, a másodfokú bíróság pénzbírsággal (Pp. 120. §) sújthatja. (Vht. 217. § (5) bek.)

A Pp. VIII-XI. fejezete foglalkozik az elsőfokú eljárás szabályaival, a keresetlevél benyújtásával, a tárgyalással, a bizonyítással és a határozathozattal. Ezek közül csak azon szabályokkal foglalkozom, amelyek alkalmazása szóba kerülhet a végrehajtási eljárásban.

A végrehajtási eljárás első mozzanatának a végrehajtható okirat kiállítása iránti kérelem benyújtása tekinthető. Ez a leggyakrabban végrehajtási lap, vagy végrehajtási záradék kiállítása iránti kérelem, amelyet a végrehajtást kérő az erre a célra rendszeresített formanyomtatványon nyújt be. A formanyomtatvány adattartalma kötött, praktikusán tartalmaznia kell a végrehajtást kérő adatait, és az adós rendelkezésre álló adatait, a végrehajtandó határozat rendelkező részét és egyéb adatokat. A kérelem benyújtására vonatkozó szabályokat a Vht. részletesen szabályozza, ezért ebben a kérdésben a Pp. keresetlevél benyújtására vonatkozó szabályai általában nem alkalmazhatók, de az eljárás megindításakor mégis alkalmazni kell a Pp. 124. §-t, mint „általános” szabályt.

A jogi képviselővel eljáró félnek tehát csatolnia kell meghatalmazását, és le kell rónia az eljárási illetéket.

XXIV. Intézkedések a kérelem alapján

A Pp. 124. § szerinti „vizsgálat” szankcióját azonban érdekes módon a Vht. vonja le a a 12.§ (2) bekezdésben:

A jogi képviselővel rendelkező fél hiányos kérelmét a bíróság érdemi vizsgálat nélkül elutasítja.

A Vht. módosult 12.§-a tehát konkretizálja a végrehajtást elrendelő bíróság, közjegyző számára a végrehajtási kérelem kapcsán teendő intézkedéseket (hiánypótlás, áttétel) amelyeket a Pp. rendelkezései töltenek ki tartalommal:

A bíróság a végrehajtási kérelmet nyomban, de legkésőbb a beérkezését követő 15 napon belül megvizsgálja annak megállapítása érdekében, hogy nincs-e helye az áttételének vagy érdemi vizsgálat nélküli elutasításának, illetve azt - a jogi képviselővel rendelkező fél kivételével - nem kell-e hiánypótlásra visszaadni, és a szükséges intézkedéseket megteszi.

Amennyiben a kérelem nem szorul hiánypótlásra és érdemi vizsgálat nélküli elutasításának sincs helye, a végrehajtható okiratot ki kell állítani, vagyis megtörténik a végrehajtás elrendelése. Jellemzően a bíróság rendeli el a végrehajtást akkor, ha a végrehajtandó határozatot a bíróság hozta, míg a közjegyző akkor, ha az általa kibocsátott fizetési meghagyás alapján kell végrehajtást elrendelni, vagy végrehajtási záradékkal kell a végrehajtást elrendelni. (A bíróság rendeli el a végrehajtást végrehajtási záradék kiállításával akkor, ha a végrehajtandó követelés a Vht. 22-23/B §-on alapul. Ezek közül leggyakrabban a munkáltatói felszólítás és a jegyzői határozatok fordulnak elő.)

A végrehajtási eljárásban tárgyalás kitűzésére, idézésre és egyezségi kísérletre idézésre nem kerül sor, ezért a Pp. 125-128. §-ai nem alkalmazhatók, azonban ha a bíróság a végrehajtási kifogás elbírálása kapcsán meghallgatást tart, az idézés szabályainak értelemszerű alkalmazására mégis sor kerül.

A Vht. módosult 12. §-a már levonja a hiányos benyújtás szankcióját, ezért a Pp. 130. § alkalmazására már nem kerül sor, illetve az elutasítás nem a Pp., hanem a Vht. megfelelő §-a alapján történik. (Korábban a hiánypótlás nemteljesítése estén az elutasításra a Pp. 130.§ j, pontja alapján került sor.)

XXV. Áttétel

A Vht. 12. §-a már beszél a végrehajtási kérelem áttételéről, amelyet a Pp. 129. § tölt ki tartalommal. A Vht. 15-31.§-ai rendelkeznek az egyes végrehajtható okiratok (végrehajtási lap,

végrehajtási záradék, közvetlen bírósági letiltás, felhívás) kiállítására jogosult szervekről, amely szabályok egyben hatásköri és illetékességi szabályokat is jelentenek.

Hatáskör és/vagy illetékesség hiányában a végrehajtási kérelmet tartalmazó beadványt át kell tenni a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bírósághoz.

Egyes álláspontok szerint áttételre csak bíróságok között kerülhet sor, és a más hatósághoz „átteendő” kérelmet hatáskör hiánya miatt el kell utasítani. Álláspontom szerint ez téves, a Pp. 129. § egyébként is megengedi a kérelem áttételét másik hatósághoz, és a Pp. 130. § alapján csak azt a kérelmet lehet elutasítani, ahol az áttétel szabályai nem alkalmazhatók.

A végrehajtási lap kiállítása iránti kérelmet mégis célszerű elutasítani akkor, ha közjegyző hozta a fizetési meghagyást, mégpedig a következők miatt:

A Vht. 16. § a, pontja értelmében végrehajtási lapot állít ki a közjegyző által hozott, marasztalást tartalmazó határozat és a közjegyző által jóváhagyott - a bírósági egyezséggel azonos hatályú - egyezés alapján bármelyik közjegyző.

Amennyiben a bíróság a végrehajtási lap kiállítása iránti kérelmet valamely közjegyzőhöz áttenné, akkor a fél helyett gyakorolná az eljáró fórum megválasztásának szabadságát.

Helyesebb tehát azt mondani, hogy az áttétel szabályai jelen esetben a szükséges adatok hiányában nem alkalmazhatók.

XXVI. A végrehajtási kérelem beadásához fűződő jogi hatályok fenntartása

A Pp. 132. § szerint A keresetlevélnek a 130. § alapján való elutasítása esetében a keresetlevél beadásának jogi hatályai fennmaradnak, ha a felperes az elutasító határozat jogerőre emelkedésétől számított harminc nap alatt a keresetlevelet szabályszerűen - a 121. § (1) bekezdésében foglaltak szerint, a már megfelelően becsatolt melléletek kivételével - újra benyújtja, vagy követelését egyéb úton szabályszerűen érvényesíti.

A fenti jogszabályhely alkalmazása a végrehajtási eljárásban véleményem szerint nem kizárt. Amennyiben tehát a végrehajtási kérelem elutasítására kerülne sor a Vht. 12. § (2) bek. alapján, akkor a kérelem beadásához fűződő jogi hatályok fenntarthatók, ha a kérelmet az elutasító

határozat jogerőre emelkedésétől számított harminc nap alatt ismételten szabályszerűen benyújtják.

A szabályszerűség megfelelő példányszámot is jelent, tehát az újabb beadványt sem elegendő egy példányban beadni, akkor sem, ha korábban 5 példány beadása megtörtént. A fenti Pp. szabálynak azonban nyilvánvalóan praktikus indoka is van, és ezen praktikusságot szem előtt tartva a korábbi beadványból véleményem szerint figyelembe vehető az ügyvédi meghatalmazás és a mellékletek. Az illeték lerovása viszont az estek többségében nem hagyható el, mivel a bíróság a korábban lerótt illeték- mérsékelt összegű- visszautalásáról valószínűleg rendelkezett, és ezen döntését már nem célszerű megváltoztatnia figyelemmel arra is, hogy a végrehajtást kérő a jogerős döntés birtokában kérheti az illetékkülönbözet visszautalását a NAV illetékügyekben eljáró osztályától.

XXVII. Az eljárás szünetelése

A végrehajtás szüneteléséről a Vht. 52. § kimerítően rendelkezik, ezért a Pp. 137. § alkalmazása kizárt.

A gyakorlatban előfordult eset, hogy a végrehajtási eljárás során a felek részletfizetési megállapodást kötöttek akként, hogy az adós a végrehajtást kérő kezéhez teljesít, továbbá a Pp. 137. § alapján „közösén” kérték a végrehajtás szünetelését, (és a végrehajtási költségeket sem kívánta megfizetni a végrehajtást kérő.) Elmondható, hogy a végrehajtás ebben az esetben is a Vht. 52. § f, pontja alapján fog szünetelni, tehát az adós kérelmének gyakorlati jelentősége nincs.

A bíróság kimondta, hogy végrehajtási költségeket a végrehajtó által kiállított részdíjjegyzékek szerint ugyancsak meg kell fizetni, mivel a szünetelés a végrehajtási eljárásban ügyviteli befejezésnek minősül, a végrehajtót a díjak megilletik, mert az adós végrehajtási kényszer alatt teljesít (illetve teljesíteni fog). A végrehajtási költségek kielégítéséről pedig a Vht. 34. § (5) bek. szerint a végrehajtást kérő köteles gondoskodni.

XXVIII. Keresetváltogatás

Elviekben nincs akadálya annak, hogy a végrehajtást kérő a kérelmét megváltoztassa addig, amíg a

végrehajtás elrendelése nem került sor. Ezt követően a végrehajtási kérelem megváltoztatása kizárt. (A kérelem kiterjesztésének lehetséges formája új végrehajtható okirat kiállítása, amellyel a végrehajtási lap kijavítása során szeretnék foglalkozni.)

XXIX. Vizontkereset

Nincs lehetőség arra sem, hogy az adós a végrehajtási eljárás „belül” ellenkérelmet vagy végrehajtási kérelmet terjesszen elő a végrehajtást kérővel szemben. Az adós erre vonatkozó kérelmét végrehajtás megszüntetése iránti kérelemként kell kezelni (perben) vagy önálló végrehajtási kérelemnek kell tekinteni.

Elvileg tehát nincs akadálya annak, hogy pl. 50.000.- ft összegre folyjon egy végrehajtási eljárás a végrehajtást kérő kérelmére adóssal szemben, illetve szintén 50.000.- ft összegre legyen folyamatban egy másik végrehajtási eljárás, ahol a felek eltérő pozícióban vannak. Ezek az eljárások nem „oltják ki” egymást. Természetesen a felek megállapodhatnak abban, hogy egymással szembeni követeléseiket „beszámítják”, és mindkét eljárás végrehajtást kérője kéri a végrehajtás megszüntetését a Vht. 55. § (1) bek. a, pontja alapján.

XXX. Elkülönítés, egyesítés

A végrehajtási ügyek egyesítéséről a bírósági végrehajtási ügyvitelről és pénzkezelésről szóló 1/2002. (I. 17.) IM rendelet rendelkezik. Eszerint: Ha több, folyamatban lévő végrehajtási ügyben mind a végrehajtást kérő, mind az adós személye azonos, az ügyeket egyesíteni kell.

(2) Több ügy egyesítésekor az összes iratot a legkorábban érkezett végrehajtási ügy (alapügy) száma alatt kell kezelni. (Vüsz. 25. §)

Egyéb esetekben az iratokat csatolni kell: Ha több, folyamatban lévő végrehajtási ügyben az adós személye azonos, vagy az ügyek egymáshoz csatolása egyéb okból szükséges (pl. az ügyekben ugyanazt a vagyontárgyat értékesítik), ezeknek az ügyeknek az iratait egymáshoz kell csatolni. (Vüsz. 24. §)

Nincs akadálya annak sem, hogy olyan végrehajtási ügyek elkülönítésére kerüljön sor, amelyek egymáshoz csatolása valamely okból már nem szükséges. Jellemzően akkor kerül erre sor, ha az egyik végrehajtási ügy már befejeződött, a többiben viszont még folytatni kell az eljárást.

Fentiekre figyelemmel a Pp. szabályai az ügyek egyesítésére, elkülönítésére vonatkozóan (Pp. 149-150. §) a végrehajtási eljárásban nem alkalmazhatók.

XXXI. A végrehajtás felfüggesztése

A végrehajtás felfüggesztése a gyakorlatban eléggé neuralgikus jogintézmény, amelyet a Vht. kimerítően szabályoz, ezért a Pp.152. §, mint felfüggesztésre okot adó jogszabályhely, közvetlenül nem alkalmazható.

A Vht. 49. § szerint azonban a következőképpen rendelkezik:

A bíróság a végrehajtást azokban az esetekben is felfüggesztheti, amelyekben ezt a Pp. vagy más törvény lehetővé teszi.

Nézzük, melyek ezek az esetek:

A kézbesítési vélelem megdöntése iránti kérelemnek az eljárás folytatására, illetve a végrehajtásra nincs halasztó hatálya, ha azonban a kérelemben foglalt tények fennállása valószínűnek mutatkozik, a bíróság az eljárás vagy a határozat végrehajtásának felfüggesztését - kérelemre - az ellenfél meghallgatása nélkül is elrendelheti. A felfüggesztés tárgyában hozott határozatot a bíróság kérelemre megváltoztathatja. (Pp. 99/A (6) bek.)

Az igazolási kérelemnek sem az eljárás folytatására, sem a végrehajtásra nincs halasztó hatálya. Ha azonban az igazolási kérelem sikere valószínűnek mutatkozik, a bíróság az eljárásnak vagy a határozat végrehajtásának felfüggesztését az ellenfél meghallgatása nélkül, hivatalból is elrendelheti. A felfüggesztés tárgyában hozott határozatot a bíróság kérelemre utóbb megváltoztathatja. (Pp. 108. §)

A kiegészítés iránt előterjesztett kérelemnek az ítélet elleni fellebbezés beadására és az ítélet végrehajtására halasztó hatálya nincs, a bíróság azonban az ítélet végrehajtását a kiegészítési kérelem elintézéséig hivatalból is felfüggesztheti. (Pp. 225. § (5) bek.)

Az elnök határoz a végrehajtás felfüggesztése kérdésében, ha az elsőfokú bíróság az ítéletet a 231-232. §-ok ellenére nyilvánította előzetesen végrehajthatónak. (Pp. 240. § (2) bek.)

Ha a perújítás sikere valószínűnek mutatkozik, a bíróság a megtámadott ítélet végrehajtását, közbenső ítélet elleni perújítás esetében pedig a per tárgyalásának folytatását hivatalból is felfüggesztheti; a feleket - ha a tárgyaláson jelen vannak - a felfüggesztés tárgyában meg kell hallgatni. A bíróság a felfüggesztés tárgyában hozott határozatát utóbb megváltoztathatja. (Pp. 267. § (2) bek.)

A felülvizsgálati kérelem benyújtásának a határozat végrehajtására nincs halasztó hatálya, de a határozat végrehajtását a Kúria kérelemre kivételesen felfüggesztheti.
(Pp. 273. § (3) bek.)

Ha a keresetlevél a közigazgatási határozat végrehajtásának felfüggesztésére irányuló kérelmet tartalmaz, a bíróság annak tárgyában az iratoknak a bírósághoz való érkezését követő nyolc napon belül határoz. A későbbiek során a bíróság a közigazgatási határozat végrehajtásának felfüggesztését - már a tárgyalás kitűzése előtt is - kérelemre bármikor elrendelheti. (Pp. 332. § (3) bek.)

Az első fokon eljáró bíróság az alkotmányjogi panaszban támadott határozat végrehajtását az Alkotmánybíróság eljárásának befejezéséig felfüggeszti, ha az Alkotmánybíróság erre hívja fel a bíróságot. E határozat ellen fellebbezésnek nincs helye. (Pp. 359/C § (2) bek.)

A végrehajtás megszüntetési és korlátozási perben eljáró bíróság az ügyben a végrehajtást felfüggesztheti. (Pp. 370. §)

Az igényperben eljáró bíróság az ügyben a végrehajtást felfüggesztheti.

(Pp. 374. § (1) bek.)

A zálogjogosult pert indíthat a végrehajtási eljárásba történő bekapcsolódásának engedélyezése iránt, ha a Vht. 114/A. §-ának (1) bekezdésében foglalt végzés meghozatalának azért nem volt helye, mert az adós vagy a végrehajtást kérő a zálogjoggal biztosított követelés jogalapját ésösszecszerúségét - önálló zálogjog eseten a jogalapot és azösszecszerúségét - vitatta, és állítását valószínűsítette.

A bíróság a végrehajtást a kereset elbírálásáig felfüggesztheti, erről a bírósági végrehajtót tájékoztatnia kell. (Pp. 386. §)

XXXII. A végrehajtás megszüntetése

A végrehajtás megszüntetése esetkörével a Vht. 55-56. § foglalkozik, ezért a Pp. rendelkezései ezekben a kérdésekben nem alkalmazhatók.

XXXIII. Bizonyítás

Amellett, hogy a végrehajtás elrendelésének szakaszában, illetve a végrehajtó előtti eljárásban fokozottan érvényesül a nyomozati elv (a végrehajtást kérő nem kötelezhető az adós vagyonának felkutatására, ez a végrehajtó dolga) a Pp. szabályai szerint a felekre háruló bizonyítási kötelezettség több példájával találkozhatunk.

A végrehajtási eljárásban mind a végrehajtást kérő, mind az adós számos kérelmet terjeszt elő. E kérelmeket a feleknek a mellett, hogy indokolniuk szükséges, tényekkel és adatokkal alá kell támasztaniuk a Pp. 164. § rendelkezéseinek megfelelően. Így annak a félnek kell állításait igazolni, vagy bizonyítani, akinek érdekében áll, hogy állításait, hivatkozott tényeit a bíróság valóban fogadja el (BH1998. 237.).

A felek a polgári perben a Pp. alapján a bizonyítási eszközök gazdag választékát vehetik igénybe. A végrehajtási eljárás sajátosságai miatt a leggyakoribb a szakértő kirendelése, leggyakrabban a végrehajtás alá vont ingatlan [Vht. 140. § (5) bek.] becsértékének megállapítására rendel ki a

bíróság szakértőt. Nem zárható ki szakértő kirendelése olyan speciális ingóságok értékének megállapítására sem, amely becsértékének megállapításához különleges szakértelemre [Pp. 177. § (1) bek.] van szükség. E szakértő kirendeléseinél a Pp. szabályait kell alkalmazni, így annak indokoltságát vagy indokolatlanságát a Pp. előírásai szerint kell megítélni (BH1998. 437.).

Mint azt már említettük, lehetőség van akár tanúk meghallgatására a végrehajtási kifogás elbírálása során a bíróság előtti eljárásban.

XXXIV. Előzetes végrehajthatóság

A Pp. 231-232. §-a „tisztán végrehajtási” jellegű jogintézményt szabályoz, melyet a végrehajtási eljárásban magától értetődően alkalmazni kell. Ha a végrehajtható okirat kiállítása iránti kérelem benyújtásakor a végrehajtható határozat (pl. ítélet) még nem jogerős, de a teljesítési határidő már letelt, vagy azt megfellebbezték, a végrehajtás akkor rendelhető el, ha az ítéletet a bíróság előzetesen végrehajthatóvá nyilvánította.

Fellebbezésre tekintet nélkül végrehajthatónak kell nyilvánítani:

- a) a tartásdíjban, járadékban és más hasonló célú időszakos szolgáltatásban marasztaló ítéletet;*
- b)*
- c) a birtokháborítás megszüntetésére kötelező ítéletet;*
- d) az alperes által elismert követelésben marasztaló ítéletet;*
- e) a közokiratban vagy teljes bizonyító erejű magánokiratban (195., 196. §) vállalt kötelezettségen alapuló pénzbeli marasztalást tartalmazó ítéletet, ha az annak alapjául szolgáló összes körülményeket ilyen okirattal bizonyították;*
- f) a nem pénzbeli marasztalást tartalmazó ítéletet, ha a felperesnek a végrehajtás elhatalasztásából aránytalanul súlyos vagy nehezen megállapítható kára származnék, és ha a felperes megfelelő biztosítékot nyújt.*

A bírói gyakorlat szerint az előzetes végrehajthatóság kimondásának elmaradása akadály a végrehajtás elrendelésének (legalábbis jogerő előtt) kivéve az ideiglenes intézkedés esetét, amelyet a törvény maga nyilvánít előzetesen végrehajthatónak. (Pp. 156. § (8) bek) tehát nem a bíróság mérlegelésére bízva az előzetes végrehajthatóság kimondását.

XXXV. Perorvoslatok

A jogorvoslatok szabályait illetően teljes mértékben érvényesül a szubszidiaritás, hiszen a végrehajtás során igénybe vehető jogorvoslatokat a Vht. szabályozza, azonban a fellebbezés elutasítása, felterjesztése stb. kapcsán a bíróságra háruló teendőkről már a Pp. rendelkezik.

XXXV. 1. Végrehajtási kifogás

A kifogásra a Pp. keresetindításra vonatkozó rendelkezései közül a keresetlevél benyújtására és kellékeire, a keresetlevél alapján teendő intézkedésekre, az áttételre, az elutasításra, valamint a keresetlevél beadásához fűződő jogi hatályok fenntartására vonatkozó rendelkezések megfelelően irányadók. (Vht. 217. § (3) bek.)

XXXV. 2. Fellebbezés

A fellebbezésben meg kell jelölni azt a határozatot, amely ellen a fellebbezés irányul és elő kell adni, hogy a fél a határozat megváltoztatását mennyiben és milyen okból kívánja. (Pp. 235. §)

Ha a fellebbezés nem felel meg a törvény rendelkezéseinek, vagy más okból kiegészítésre vagy kijavításra szorul, a 95. § alapján a fellebbezést hiánypótlásra vissza kell adni.

Ha a fellebbezés elkésett, vagy olyan határozat ellen irányul, amely ellen a fellebbező nem élhet fellebbezéssel, továbbá ha a fél a fellebbezést felhívás [235. § (2) bekezdése] ellenére nem, vagy hiányosan adja be, az első fokú bíróság a fellebbezést hivatalból elutasítja. (Pp. 237. §)

Ezeket az intézkedéseket a végrehajtási ügyben eljáró bíró, bírósági titkár teszi meg.

XXXV. 2. 1. Fellebbezés végzés ellen

A fellebbezés másodpéldányát az elsőfokú bíróság azzal a figyelmeztetéssel kézbesíti a fellebbező fél ellenfelének, hogy a fellebbezés kézhezvételétől számított nyolc nap alatt az elsőfokú bíróságnál

észrevételeket terjeszthet elő. Csatlakozó fellebbezés előterjesztésének nincs helye. A határidő indokolt esetben megrövidíthető. A határidő eltelte után az elsőfokú bíróság az iratokat - az esetleg benyújtott észrevételekkel együtt - felterjeszti. (Pp. 257. § (1) bek.)

XXXV. 3. Felülvizsgálat

Miután a Vht. 219. §-át a 2011. évi CLXXX. törvény hatályon kívül helyezte, felülvizsgálatnak már csak a végrehajtás elrendelésével kapcsolatban van helye, a másodfokon jogerőre emelkedett olyan végzés ellen, amellyel a bíróság külföldi határozat végrehajtási tanúsítvánnyal való ellátásáról, illetőleg végrehajtásának elrendeléséről döntött. A felülvizsgálati kérelem benyújtására és elbírálására a Pp. XIV. fejezetének (270-275/B. §-ának) rendelkezései megfelelően irányadók.

Ha a felülvizsgálati kérelem benyújtására nyitva álló határidő valamennyi féllel szemben lejárt, illetve ha a felülvizsgálati kérelmet valamennyi fél benyújtotta, az elsőfokú határozatot hozó bíróság azt az ügy irataival együtt haladéktalanul felterjeszti a Kúriához, a jogerős határozatot hozó bíróságot pedig a felülvizsgálati kérelem másolatának megküldésével értesíti az eljárás megindításáról. Ha a végrehajtás elrendelése már megtörtént, illetve ha végrehajtás felfüggesztése iránti kérelmet terjesztettek elő, a felülvizsgálati kérelmet a beérkezését követően haladéktalanul fel kell terjeszteni. (Pp. 272. § (5) bek.)

XXXV. 4. Kijavítás

A végrehajtható okiratok és a végrehajtás során hozott bírósági határozatok kijavítására és kiegészítésére, a fellebbezés és más jogorvoslatok előterjesztésének határidejére, a határidők elmulasztása miatt benyújtható igazolásra, valamint általában a jogorvoslatokkal összefüggő egyéb eljárási kérdésekre a Pp. rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni. (Vht. 224. § (1) bek)

A bírói gyakorlat szerint nem a végrehajtási lap kijavításának, hanem új végrehajtható okirat kiállításának van helye, ha a végrehajtást kérő a végrehajtási kérelmében (végrehajtási lap kiállítása iránti kérelmében) nem kér kamatot, a követelést azonban később a kérelem benyújtásáig járó kamatra, vagy az ítéletben megítélt kamatra kierjeszti.

XXXVI. A végrehajtási perek

A végrehajtási perek közé soroljuk a végrehajtás megszüntetési és korlátozási pert, a végrehajtási igénypert, a foglalás túrése iránti pert, a követelés behajtása iránti pert és a zálogjogosult végrehajtási eljárásba történő bekapcsolódásának engedélyezése iránti pert.

Mindegyik pertípusról elmondható, hogy a peres szabályok alkalmazásához a Vht. ismeretére is szükség van, itt quasi a Pp. „háttérjoga” a Vht., mondhatni a szerep megfordul.

Végrehajtás megszüntetési és korlátozási pert akkor lehet indítani, ha a végrehajtás megszüntetésére, illetőleg korlátozására a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) 41. vagy 56. §-a szerint a bírósági végrehajtási eljárás keretében nincs lehetőség (Pp. 366. §)

Nézzük melyek ezek az esetek. Ha az adós okirattal tudja valószínűsíteni, hogy a végrehajtandó követelés alaptalan, azt már teljesítette, vagy egyébként megszűnt, a végrehajtó a bizonyítékra utalva felhívja a végrehajtást kérőt, hogy 15 napon belül nyilatkozzék a követelés fennállásáról, egyúttal az adóstól felvett összegből a 34. § (5) bekezdésében említett összegeket fizesse be a megfelelő számlára, illetve fizesse meg a végrehajtónak. (...)

Ha a végrehajtást kérő a követelés megszűnését bejelentette, és a felhívásban megjelölt összegeket megfizette, a végrehajtási eljárás befejeződik.

Ha a végrehajtást kérő a követelés megszűnését (csökkenését) nem ismerte el, az adós a végrehajtás megszüntetése (korlátozása) iránt pert indíthat.

A másik esetben arról van szó, hogy a végrehajtandó határozatot jogerős határozat hatályon kívül helyezte, illetőleg megváltoztatta. Ebben az esetben a végrehajtást elrendelő bíróság végzéssel megszünteti, illetőleg korlátozza a végrehajtást, ezért végrehajtási per indítására nincs szükség.

Igénypert indíthat a foglalás alóli feloldás iránt, aki a lefoglalt vagyontárgyra tulajdonjoga vagy más olyan joga alapján tart igényt, amely a végrehajtás során történő értékesítésnek akadályos.

Ha az adós tulajdonában lévő ingóság a feleken kívüli harmadik személynél van, a végrehajtó ezt a harmadik személyt nyilatkozattételre hívja fel. Ha a harmadik személy a nyilatkozatot elmulasztotta, vagy az adós tulajdonjogát nem ismerte el, a végrehajtást kérő pert indíthat ellene a foglalás túrése iránt.

Ha az adósnak harmadik személlyel szemben követelése van, illetőleg az adós harmadik személlyel olyan szerződést kötött, amelyből később követelése keletkezik, a végrehajtó a követelést lefoglalja, egyúttal a harmadik személyt nyilatkozatra hívja fel. Ha a harmadik személy a követelést, illetőleg a róla szóló szerződést nem ismerte el, vagy a 111. § szerinti nyilatkozatot, illetőleg a 112. § szerinti befizetést (letétbe helyezést) elmulasztotta, a végrehajtást kérő a harmadik személy ellen pert indíthat a követelés behajtása iránt.

A zálogjogosult pert indíthat a végrehajtási eljárásba történő bekapcsolódásának engedélyezése iránt, ha a Vht. 114/A. §-ának (1) bekezdésében foglalt végzés meghozatalának azért nem volt helye, mert az adós vagy a végrehajtást kérő a zálogjoggal biztosított követelés jogalapját és összegszerűségét - önálló zálogjog esetén a jogalapot és az összegszerűséget - vitatta, és állítását valószínűsítette.

Felhasznált irodalom:

- Cserba-Gáspárdy-Kormos: A bírósági végrehajtás, Egyetemi jegyzet ME ÁJK, Miskolc, 1995.
- Dr. Király Lilla: Bírósági végrehajtás Magyarországon és az Európai Unióban, szakjogászi jegyzet, 2015
- Dr. Simon Károly László: A végrehajtási eljárás elrendelése és a biztosítási intézkedés bírósági gyakorlata, szakjogászi jegyzet, 2015.
- Dr. Pataki János István: A bírósági végrehajtás jogintézményének lehetséges fejlesztési irányzatai Magyarországon, Phd értekezés, Szeged, 2014
- Kengyel Miklós: Magyar polgári eljárásjog, Osiris kiadó, Budapest, 2012
- Nagykommentár a bírósági végrehajtásról szóló törvényhez

Felhasznált jogszabályok:

- 1994. évi LIII. törvény a bírósági végrehajtásról
- 14/1994. (IX. 8.) IM rendelet a bírósági végrehajtói díjszabásról
- 1/2002. (I. 17.) IM rendelet a bírósági végrehajtási ügyvitelről és pénzkezelésről
- 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet a költségmentesség alkalmazásáról a bírósági eljárásban
- 1952. évi III. törvény a polgári perrendtartásról
- 2012. évi I. törvény a munka törvénykönyvéről
- 105/1952. (XII. 28.) MT rendelet a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) hatálybaléptetése folytán szükséges rendelkezések tárgyában